

RESSÒ DE LA PARAULA

«L'AVUI» DE DÉU (III)

Despullament i retorn

Si s'entén bé això de la «idolatria» es comprendrà igualment que la primera tasca per a viure «l'avui de Déu» de debò i trobar la salvació és la «desidolatrificació» (perdó per l'expressió).

Sens dubte no trobarem la pau si no cauen per terra els ídols.

El primer repte és «adonar-se» de l'amargor en què vivim sota el jou dels ídols. En l'Antic Testament la idolatria era el pecat més greu: era com viure perpètuament d'una mentida enganyosa, una alienació constant, que destruïa la persona humana i atemptava contra Déu mateix. Però els ídols són vius avui. No tenen normalment formes materials d'animals, monstres o figures visibles, però són absolutament reals.

El segon repte és la identificació i reconeixement dels ídols concrets que dominen la nostra vida. Bastaria amb una mirada sincera sobre la nostra vida real i preguntar-nos, ¿què és allò que busco amb més afany i passió?, ¿què és allò a què ho subordino tot i ho considero absolutament indispensable? ¿És el benestar, el poder econòmic, la pròpia dignitat, l'autoestima, la salut, la imatge i el reconeixement (afecte) aliè, el triomf professional, el gaudi de la vida? ¿És en el fons la lliure auto-realització, la satisfacció de totes les meves ne-

cessitats, com a via d'estabilitat i equilibri i felicitat?...

Es dirà que buscar la satisfacció de totes aquestes necessitats és legítim: és allò més natural, quelcom que el mateix Déu creador ha posat en cadascun com a motor de creixement. És veritat. Però també haurem de reconèixer que poden esdevenir ídols que esclavitzin a un mateix i ens facin amos que esclavitzin els altres. Això passa quan aquesta recerca-exigència s'eleva a la categoria de l'absolut, al qual tot (i tothom) s'ha de subordinar.

El tercer repte és percebre la gravetat de l'assumpte. Aquí no apareix per res l'autèntic amor. El fet que això estigui en tots i ho vegem «natural», és

una demostració de l'existència del pecat original en nosaltres: aquesta predisposició que travessa la nostra història fins a l'«avui de Déu». Perquè fins i tot la vida afectiva, tan buscada i explotada en manifestacions culturals (literatura, espectacles, música, arts, etc.) està profundament marcada per egoïsmes, confessats o no.

Per això el que sol fer Déu, i fa «avui», en nosaltres, per a la nostra salvació és despullar-nos, buidar-nos, privar-nos d'ídols. Un procés il·luminador i salvador, pel qual ens adonem de la nostra pobresa real. Com el desert de l'Èxode, les desfetes de David, l'exili a Babilònia, el desert de Jesús, les malalties de sant Pau, les crisis i persecucions de l'Església primitiva... i una infinitat de deserts, fracassos, foscors de tota l'Església al llarg dels segles, fins als nostres propis deserts.

Tots ells esdevenen il·luminadors i alliberadors a les mans de Déu. D'ells han tornat i han anat sortint renascuts, crescuts, revitalitzats, els qui en el seu sofriment van recuperar la relació amb el Déu veritable; el Déu que, acompanyant-nos, fa viure, aquell que continua viu també en el seu «avui etern».

Tots ells esdevenen il·luminadors i alliberadors a les mans de Déu. D'ells han tornat i han anat sortint renascuts, crescuts, revitalitzats, els qui en el seu sofriment van recuperar la relació amb el Déu veritable; el Déu que, acompanyant-nos, fa viure, aquell que continua viu també en el seu «avui etern».

† Agustí Cortés Soriano
Bisbe de Sant Feliu de Llobregat

APUNTS PER A L'ANÀLISI

EL MANIFEST POSTHUMANISTA (I)

Discerniment ètic

La creença que l'ésser humà és el més valuós i digne de l'univers, la criatura més perfecta de totes les que componen el cosmos, és profundament qüestionada, però no solament pel transhumanisme, sinó, també, per l'animalisme. Segons ambdós corrents de pensament, la distinció entre ésser humà i animal és, tan sols, una diferència de grau, però no d'essència, de tal manera que la jerarquització humanista no té, segons

aquests corrents, cap fonament biològic.

Tant els animalistes com els transhumanistes critiquen, també, l'ús que es fa de l'expressió ordre natural en el pensament occidental tradicional, perquè hi veuen una manera de justificar la dominació de l'ésser humà sobre l'animal i sobre la màquina.

Segons els transhumanistes i els animalistes, l'argument de l'ordre natural és inconsistent, perquè sostenen

que no hi ha una naturalesa humana definida ni universalment acceptada, que no hi ha una essència pura de la condició humana. En aquest ús hi veuen solament la projecció de prejudicis, de tòpics i d'estereotips que tenen com a finalitat mantenir les relacions tradicionals de poder.

En aquest punt s'entrevéu, de nou, la complicitat entre l'animalisme i el transhumanisme. La superioritat ontològica, ètica i jurídica de l'ésser hu-

mà és posada entre parèntesi. Els animalistes defensen una distinció de grau entre els mamífers superiors i l'ésser humà i els transhumanistes defensen una diferència accidental entre l'ésser humà i la màquina. Com a conseqüència d'això, l'anomenada sublim dignitat de la persona humana, base essencial de l'ordre jurídic vigent, és sotmesa a una profunda discussió.

Dr. Francesc Torralba
Doctor en Teologia

ECO DE LA PALABRA

EL «HOY» DE DIOS (III)

Despojo y regreso

Si se entiende bien eso de la «idolatría» se comprenderá igualmente que la primera tarea para vivir el «hoy de Dios» en verdad y encontrar la salvación es la «desidolatrización» (perdón por la expresión).

Sin duda no encontraremos la paz si no caen por tierra los ídolos.

El primer reto es «darse cuenta» de la amargura en que vivimos bajo el yugo de los ídolos. En el Antiguo Testamento la idolatría era el pecado más grave: era como vivir perpetuamente de una mentira engañosa, una alienación constante, que destruía la persona humana y atentaba contra Dios mismo. Pero los ídolos están vivos hoy. No tienen normalmente formas materiales de animales, monstruos o figuras visibles, pero son absolutamente reales.

El segundo reto es la identificación y reconocimiento de los ídolos concretos que están dominando nuestra vida. Bastaría con una mirada sincera sobre nuestra vida real y preguntarnos, ¿qué es aquello que busco con más ahínco y pasión?, ¿qué es aquello a lo cual subordino todo y considero absolutamente indispensable? ¿Es el bienestar, el poder económico, la propia dignidad, la autoestima, la salud, la imagen y el reconocimiento (afecto) ajeno, el triunfo profesional, el disfrute de la vida? ¿Es en el fondo la libre autorrealización, la satisfacción de todas de todas mis necesidades, como vía de estabilidad y equilibrio y felicidad?...

Se dirá que buscar la satisfacción de todas estas necesidades es legítimo: es lo natural, algo que el propio Dios creador ha puesto en cada uno como motor de crecimiento. Es verdad. Pero también tendremos que reconocer que pueden llegar a ser ídolos que esclavicen a uno mismo y nos hagan amos que esclavicen a los demás. Esto ocurre cuando esta búsqueda-exigencia se eleva a la categoría de lo absoluto, al cual todo (y todos) se ha de subordinar.

El tercer reto es percibir la gravedad del asunto. Aquí no aparece para nada el auténtico amor. El hecho de que esto esté en todos y lo veamos «natural», es una demostración de la existencia del pecado original en nosotros: esa predisposición que atraviesa nuestra historia hasta el «hoy de Dios». Porque incluso la vida afectiva, tan buscada y explotada en manifestaciones culturales (literatura, espectáculos, música, artes, etc.) está profundamente marcada por egoísmos, confesados o no.

Por eso lo que suele hacer Dios, y hace «hoy», en nosotros, para nuestra salvación es despojarlos, vaciarnos, privarnos de ídolos. Un proceso iluminador y salvador, por el que nos percatamos de nuestra pobreza real. Como el desierto del Éxodo, las derrotas de David, el Destierro a Babilonia, el desierto de Jesús, las enfermedades de san Pablo, las crisis y persecuciones de la Iglesia primitiva... y un sinnúmero de desiertos, fracasos, oscuridades de toda la Iglesia a lo largo de los siglos, hasta nuestros propios desiertos.

Todos ellos devienen iluminadores y liberadores en las manos de Dios. De ellos han vuelto y han ido saliendo renacidos, crecidos, revitalizados, quienes en su sufrimiento recuperaron la relación con el Dios verdadero; el Dios que, acompañándonos, hace vivir, el que sigue vivo también en su «hoy eterno».

† Agustí Cortés Soriano
Obispo de Sant Feliu de Llobregat

Any «Família Amoris Laetitia»

El 19 de març de 2021 l'Església celebra cinc anys de la publicació de l'exhortació apostòlica *Amoris Laetitia* sobre la bellesa i l'alegria de l'amor familiar. Aquest mateix dia el papa Francesc inaugurarà l'Any «Família Amoris Laetitia», que acabarà el 26 de juny de 2021, amb ocasió de la X Trobada Mundial de les Famílies a Roma. La intenció d'aquest any temàtic és arribar a totes les famílies del món amb diverses propostes espirituals, pastorals i culturals, que es podran realitzar a les parròquies, diòcesis, universitats, moviments, etc. tot, com a ocasió de reflexió i aprofundiment per arribar a viure concretament la riquesa del document *Amoris Laetitia*.

Les iniciatives ja programades són molt variades, des dels «10 vídeos Amoris Laetitia», en que el papa Francesc explicarà els capítols

del document, i que es difondran mensualment, fins a la celebració d'una jornada per als avis i les persones grans, passant pels 12 itineraris a recórrer amb les famílies per posar en pràctica *Amoris Laetitia*. I moltes més les que poden anar sorgint localment. Per exemple, des de la Delegació de Família i Vida del nostre bisbat es preveu oferir a les parròquies xerrades divulgatives sobre l'exhortació, sobre el valor del final de la vida i l'eutanàsia, i oferir testimoniatges de famílies joves sobre el matrimoni com a do.

Per a més informació podeu consultar la [plana web de la Delegació de Família i Vida](#) i el mail familia@bisbatsantfeliu.cat

«Créixer i esperar en temps de sofriment»

Amb motiu del temps de Quaresma, la **Unió de Religiosos de Catalunya** ofereix un taller amb aquest títol per a compartir, il·luminar i reflexionar sobre el moment actual que vivim, amb José Carlos Bermejo, religiós camil i delegat general per

a la Província Espanyola, expert en acompanyament i cura de les persones en moments de dol, de pèrdua. La sessió tindrà lloc el 20 de març, entre les 10 i les 13 h, en format en línia a través de la plataforma Zoom, amb moments d'exposició i de treball i diàleg en grups.

Els objectius del curs són:

- Reflexionar sobre el moment actual que vivim socialment i, en particular, en la vida religiosa, com a temps de «disminucions», de pèrdues, de retirades de llocs molt estimats, de cansaments, d'un envelliment cada vegada més evident, i també ara amb la situació de pandèmia.
- Compartir entre religiosos experiències de patiment i esperança.
- Il·luminar el moment actual en clau d'esperança i creixement.

La inscripció es realitza a través d'un [formulari online](#). Més informació al [web de la URC](#).

TWITTER DEL PAPA FRANCESC

@Pontifex: «La inclusió hauria de ser la «roca» sobre la qual les institucions civils construeixen programes i iniciatives, perquè

ningú quedi exclòs, especialment els qui es troben en major dificultat» (3 de desembre).

@Pontifex: «Veniu, Senyor Jesús, fes que els nostres cors que ara estan distrets estiguin vigilants: fes-nos sentir el desig de resar i la necessitat d'estimar» (4 de desembre).

@Pontifex: «La conversió és una gràcia que cal demanar amb força a Déu. Ens

convertim veritablement en la mesura en què ens obrim a la bellesa, a la bondat i a la tendresa de Déu. Llavors deixem el que és fals i efímer per allò que és veritable, bell i dura per sempre» (6 de desembre).

@Pontifex: «Vull ser pròxim a tots els metges, infermers i infermeres en aquest moment en què la pandèmia ens crida a estar prop d'homes i dones que sofreixen. Gràcies per la proximitat, gràcies per la tendresa, gràcies per la professionalitat amb què atenen els malalts» (7 de desembre).

Catequesi en temps de pandèmia

En aquest mes de març i amb les darreres indicacions del Provicat en relació a la pandèmia, s'ha pogut començar a realitzar novament activitats de lleure educatiu per a infants. La catequesi d'infants i adolescents queda inclosa en aquest àmbit i, per tant, ja s'ha pogut reprendre les sessions presencials. Ara bé, les condicions sanitàries continuen fent molt complicades les activitats: amb grups de fins a 6 nens i tenint en compte les mesures d'higiene personal, la ventilació, el respecte dels grups bombolla, etc.

Sens dubte, representa una mica d'obertura, que ajuda a fer l'experiència de la fe compartida més amena i àgil, però en tot aquest curs 2020-2021 el que cal destacar sobretot és la capacitat d'adaptació dels catequistes i mossens per mirar de continuar de manera creativa amb l'acompanyament a infants i adolescents en el camí de seguiment a Jesús.

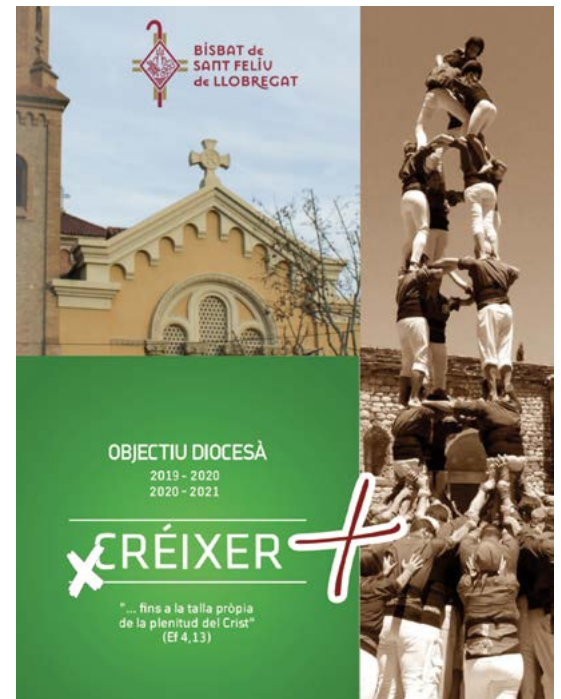
En molts llocs s'ha fet realitat la catequesi telemàtica, bé a través de plataformes online, bé a través de vídeo-catequesis enregistrats per les catequistes i difosos per WhatsApp entre les famílies dels infants.

Un format que s'ha descobert de gran èxit i que s'està consolidant és la realització de la catequesi en sessions presencials al mateix temple parroquial, amb la participació de les famílies senceres, no només dels fills, i que acaba amb la celebració de l'eucaristia. D'aquesta manera s'està aconseguint l'objectiu de la participació a la litúrgia com a família, que es valora molt positivament.

Així és com està funcionant durant aquest curs el projecte «Catefamily», de la Catedral-Parròquia de Sant Llorenç, a Sant Feliu de Llobregat, del qual ja hem parlat al *Full Dominical*. Entre altres exemples similars, des de Vilafranca del Penedès ens expliquen el següent:

Eucaristia celebrada a la basílica de Santa Maria de Vilafranca del Penedès

«Cada dissabte a les 18.30 h celebrem una missa amb els infants i les seves famílies a la Basílica de Santa Maria.

»Ens agradaria que participessin a la missa habitual dels dissabtes a les 20 h, però no pot ser perquè l'aforament no ens ho permet. La veritat és que ha resultat una experiència molt valuosa, ja que així les catequistes poden mantenir el contacte amb els infants dels seus grups i les seves famílies.

La resposta també ha estat força ben acollida, i les famílies la valoren molt positivament. Cada setmana, les catequistes preparen alguna dinàmica per explicar l'Evangeli, i els infants també hi participen activament.

Ens sembla que és una mostra del desig de re-inventar-nos i potser també una oportunitat per créixer més.»

Es pot viure l'esperança en aquesta Quaresma?

Aquesta agosarada pregunta és la que ha vertebrat les **Jornades de Formació de l'Arxiprestat de Piera-Capellades** en aquesta Quaresma 2021. Les circumstàncies de la pandèmia han obligat a canviar el model d'aquestes jor-

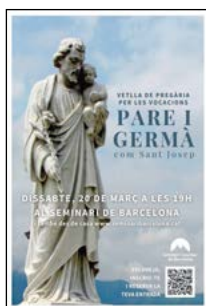
nades que es venia realitzant: en lloc de fer tres xerrades diferents a tres pobles diferents, sempre obertes a tot l'arxiprestat, s'ha realitzat una mateixa formació a tres pobles diferents, per evitar desplaçaments i alhora buscant una unitat de tre-

ball. El 27 de febrer a la tarda va tenir lloc a Els Hostalets de Pierola; el 6 de març, a Piera; i el proper dissabte, 20 de març, tindrà lloc als locals parroquials de Capellades, a les 18.30 h, per acabar amb la missa de les 20 h.

AGENDA

▀ Vetlla de Pregària per les Vocacions.

Dissabte 20 de març, a les 19 h, a la capella del Seminari Conciliar de Barcelona, amb el lema «Pare i germà, com sant Josep». S'hi podrà participar presencialment, **amb aforament limitat prèvia reserva i en modalitat telemàtica.**

Més informació:

www.seminaribarcelona.cat

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

15. ■ Dilluns (lit. hores: 4a setm.) [Is 65,17-21 / SI 29 / Jo 4,43-53]. Santa Madrona (s. II), vg. i mr., de Tessalònica; sant Ramon (Raimundo) de Fitero, abat català, fund. de l'Orde de Calatrava; santa Lluïsa de Marillac (†1660), fund. Filles de la Caritat (FC, paüles); sant Climent Maria Hofbauer, prev. redemptorista.

16. ■ Dimarts [Ez 47,1-9.12 / SI 45 / Jo 5,1-3a.5-16]. Sant Agapit (†341), bisbe de Ravenna; sant Heribert, bisbe de Colònia (999); sant Ciríac i companys, màrtirs (308) a la Via Salària; sant Abraham (s. IV), ermità, de Mesopotàmia; santa Eusèbia, vg.

17. ■ Dimecres [Is 49,8-15 / SI 144 / Jo 5,17-30]. Sant Patrici (461), bisbe i evangelitzador d'Irlanda; sant Josep d'Arimatea, seguidor i amic de Jesús.

18. ■ Dijous [Ex 32,7-14 / SI 105 / Jo 5,31-47]. Sant Ciril de Jerusalem (315-386), bisbe i dr. de l'Església. *Tortosa*: sant Salvador d'Horta, rel. franciscà, de Santa Coloma de Farners (la Selva), morí a Càller (Sardenya, 1567).

19. □ Divendres [2S 7,4-5a.12-14a.16 / SI 88 / Rm 4,13.16-18.22 / Mt 1,16.18-21.24a (o bé Lc 2, 41-51a)]. Sant Josep, Espòs de la Benaurada Verge Maria, natzarè, patró de l'Església universal i dels agonitzants,

i també dels fusters; sant Amanç o Amanci (s. VII), diaca romà i mr. a Flandes.

20. ■ Dissabte [Jr 11,18-20 / SI 7 / Jo 7,40-53]. Sant Ambròs de Siena, rel. dominicà; sant Martí de Dumio, bisbe; santa Fotina, mr. samaritana; santes Eufèmia i Alexandra, mrs.

21. ■ Diumenge vinent, V de Quaresma (lit. hores: 1a setm.) [Jr 31, 31-34 / SI 50 / He 5,7-9 / Jo 12,20-33]. Es poden llegir les lectures del cicle A: Ez 37,12-14 / SI 129 / Rm 8, 8-11 / Jo 11,1-45 (o bé, més breu: 11, 3-7.17-20.33b-45)]. Sant Filèmon o Filemó, mr. (287) a Egipte; santa Fabiola (†399), matrona romana.

Diumenge IV de Quaresma (B)

COMENTARI

«Déu estima tant el món que li ha donat el seu Fill únic»

Escoltem en l'Evangeli d'aquest diumenge unes paraules meravelloses: *Déu estima tant el món, que ha donat el seu Fill únic, perquè no es perdi ningú dels qui creuen ell, sinó que tinguin vida eterna. Déu envià el seu Fill al món no perquè el condemnés, sinó per salvar el món gràcies a ell.* Això contradiu obertament la sensació o l'afirmació d'un Déu llunyà, d'un Déu despreocupat pel bé dels homes, d'un Déu que viu en el seu món. Ara bé, la salvació de Déu només es farà realitat si nosaltres volem. Cert que el Senyor ens la regala, però cal acceptar-la: *Els qui no creuen, ja han estat condemnats, per no haver cregut en el nom del Fill únic de Déu.* I la raó és perquè no han volgut acceptar aquest do de Déu: *Déu ens ha condemnat perquè quan la llum ha vingut al món, s'han estimat més la foscor que la llum.* Per tant, la condemna no és mai obra de Déu, sinó conseqüència de la nostra conducta. Déu vol la salvació, ens estima i no pot voler mai el mal i la condemna dels homes. Però ens ha fet lliures; ens ha donat la possibilitat (terrible) de rebutjar Déu, de rebutjar la llum, la salvació. En aquest cas, Déu només fa que respectar la nostra llibertat.

La primera lectura ens parla precisament del pecat dels homes. *Els es burlaven dels missatgers de Déu, no feien cas del que els deien i escarnien el seus profetes. Conseqüència: Els caldeus incendiaren el temple de Déu, derrocaren les muralles de Jerusalem, calaren foc a tots els seus palaus... el rei dels caldeus deportà els qui s'havien escapat de morir per l'espasa.*

Pau insisteix en l'amor de Déu: *Déu que és ric en l'amor, ens ha estimat tant que ens ha donat la vida juntament amb Crist, a nosaltres que érem morts per les nostres culpes.* I tot és do de Déu: *A vosaltres que heu cregut, us han salvat per gràcia, no ve de vosaltres, és un do de Déu. No és fruit d'unes obres perquè ningú no pugui gloriar-se'n.* Hi ha alguna cosa més consoladora i gratificant?: Déu ens estima infinitament i de forma totalment gratuïta perquè no hi té cap obligació! Tot és do.

Mn. Jaume Pedrós

▶ Lectura del segon llibre de les Cròniques (2Cr 36,14-16.19-23)

En aquells dies, tots els grans sacerdots i el poble reinclidien continuament en la culpa d'imitar tots els costums abominables de les altres nacions, profanant així el temple del Senyor, que ell havia consagrat a Jerusalem. El Senyor, Déu dels seus pares, els enviava cada dia missatgers que els amonestessin, perquè li dolia de perdre el seu poble i el lloc on residia. Però ells es burlaven dels missatgers de Déu, no feien cas del que els deia i escarnien els seus profetes, fins que el Senyor arribà a enutjar-se tant contra el seu poble que ja no hi havia remei. Llavors els caldeus incendiaren el temple de Déu, derrocaren les muralles de Jerusalem, calaren foc a tots els seus palaus i destruïren tots els objectes preciosos. El rei dels caldeus deportà a Babilònia els qui s'havien escapat de morir per l'espasa, i se'ls quedà per esclaus d'ell i dels seus fills, fins que passaren al domini persa. Així es complí la paraula que el Senyor havia anunciat per boca de Jeremies: el país fruí dels anys de repòs que li pertocaven; tot el temps que quedà desolat, el país va reposar, fins haver complert setanta anys. Però l'any primer de Cir, rei de Pèrsia, el Senyor, per complir la paraula que havia anunciat per boca de Jeremies, desvetllà l'esperit de Cir, rei de Pèrsia, perquè promulgés, de viva veu i per escrit, un edicte que deia: «Cir, rei de Pèrsia, fa aquesta declaració: El Senyor, el Déu del cel, m'ha donat tots els reialmes de la terra i m'ha encomanat que li construís un temple a Jerusalem, ciutat de Judà. Si entre vosaltres hi ha algú del seu poble, que el Senyor sigui amb ell i que hi pugui.»

▶ Salm responsorial (136)

R. *Si mai t'oblidava, Jerusalem, que se m'encasti la llengua al paladar.*

▶ Lectura de la carta de sant Pau als cristians d'Efes (Ef 2,4-10)

Germans, Déu, que és ric en l'amor, ens ha estimat tant que ens ha donat la vida juntament amb Crist, a nosaltres, que érem morts per les nostres culpes. És per gràcia que Déu us ha salvat. I juntament amb Jesucrist ens ha ressuscitat i ens ha entronitzat en les regions celestials, perquè davant dels segles que vindran quedi ben clara la riquesa de la seva gràcia i la bondat que ha tingut per nosaltres en Jesucrist. A vosaltres, que heu cregut, us ha salvat per gràcia. No ve de vosaltres; és un do de Déu. No és fruit d'unes obres, perquè ningú no pugui gloriar-se'n; som obra seva: ell ens ha creat en Jesucrist per dedicar-nos a unes bones obres que ell havia preparat perquè visquem practicant-les.

▶ Lectura de l'Evangeli segons sant Joan (Jn 3,14-21)

En aquell temps, digué Jesús a Nicodem: «Com Moisès, en el desert, enlairà la serp, també el Fill de l'home ha de ser enlairat, perquè tots els qui creuen en ell tinguin vida eterna. Déu estima tant el món que ha donat el seu Fill únic perquè no es perdi ningú dels qui creuen en ell, sinó que tinguin vida eterna. Déu envià el seu Fill al món no perquè el condemnés, sinó per salvar el món gràcies a ell. Els qui creuen en ell no seran condemnats. Els qui no creuen, ja han estat condemnats, per no haver cregut en el nom del Fill únic de Déu. Déu els ha condemnat perquè, quan la llum ha vingut al món, s'han estimat més la foscor que la llum. És que no es comportaven com cal. Tothom qui obra malament té odi a la llum i es vol quedar en la foscor, perquè la llum descobriria com són les seves obres. Però els qui viuen d'acord amb la veritat sí que busquen la plena llum i que tothom vegi què fan, ja que ho fan segons Déu.»

▶ Lectura del segundo libro de las Crónicas (2Crón 36,14-16.19-23)

En aquellos días, todos los jefes, los sacerdotes y el pueblo multiplicaron sus infidelidades, imitando las aberraciones de los pueblos y profanando el templo del Señor, que él había consagrado en Jerusalén.

El Señor, Dios de sus padres, les enviaba mensajeros a diario porque sentía lástima de su pueblo y de su morada; pero ellos escarnecían a los mensajeros de Dios, se reían de sus palabras y se burlaban de sus profetas, hasta que la ira del Señor se encendió irremediamente contra su pueblo. Incendiaron el templo de Dios, derribaron la muralla de Jerusalén, incendiaron todos sus palacios y destruyeron todos los objetos valiosos. Deportó a Babilonia a todos los que habían escapado de la espada. Fueron esclavos suyos y de sus hijos hasta el advenimiento del reino persa.

Así se cumplió lo que había dicho Dios por medio de Jeremías: «Hasta que la tierra pague los sábados, descansará todos los días de la desolación, hasta cumplirse setenta años».

En el año primero de Ciro, rey de Persia, para cumplir lo que había dicho Dios por medio de Jeremías, el Señor movió a Ciro, rey de Persia, a promulgar de palabra y por escrito en todo su reino: «Así dice Ciro, rey de Persia: El Señor, Dios del cielo, me ha entregado todos los reinos de la tierra. Él me ha encargado construirle un templo en Jerusalén de Judá. Quien de entre vosotros pertenezca a ese pueblo, puede volver. ¡Que el Señor, su Dios, esté con él!».

▶ Salmo responsorial (136)

R. *Que se me pegue la lengua al paladar si no me acuerdo de ti.*

▶ Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Efesios (Ef 2,4-10)

Hermanos:

Dios, rico en misericordia, por el gran amor con que nos amó, estando nosotros muertos por los pecados, nos ha hecho revivir con Cristo —estáis salvados por pura gracia—; nos ha resucitado con Cristo Jesús, nos ha sentado en el cielo con él, para revelar en los tiempos venideros la inmensa riqueza de su gracia, mediante su bondad para con nosotros en Cristo Jesús. En efecto, por gracia estáis salvados, mediante la fe. Y esto no viene de vosotros: es don de Dios. Tampoco viene de las obras, para que nadie pueda presumir. Somos, pues, obra suya. Dios nos ha creado en Cristo Jesús, para que nos dediquemos a las buenas obras, que de antemano dispuso él que practicásemos.

▶ Lectura del santo Evangelio según san Juan (Jn 3,14-21)

En aquel tiempo, dijo Jesús a Nicodemo: «Lo mismo que Moisés elevó la serpiente en el desierto, así tiene que ser elevado el Hijo del hombre, para que todo el que cree en él tenga vida eterna. Porque tanto amó Dios al mundo, que entregó a su Unigénito, para que todo el que cree en él no perezca, sino que tenga vida eterna. Porque Dios no envió a su Hijo al mundo para juzgar al mundo, sino para que el mundo se salve por él. El que cree en él no será juzgado; el que no cree ya está juzgado, porque no ha creído en el nombre del Unigénito de Dios. Este es el juicio: que la luz vino al mundo, y los hombres prefirieron la tiniebla a la luz, porque sus obras eran malas. Pues todo el que obra el mal detesta la luz, y no se acerca a la luz, para no verse acusado por sus obras. En cambio, el que obra la verdad se acerca a la luz, para que se vea que sus obras están hechas según Dios.»